

# Matuszewski, Adam

---

## "Modlitwy księżnej Getrudy z << Psalterza Egberta >> z Kalendarzem", Księżna Gertruda, Kraków 2002 : [recenzja]

---

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 49/1, 155

---

2004

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.



szkolnego *Synopsis didacticae Jonstoni* oraz porównała go z koncepcjami pedagogicznymi Jana Amosa Komeńskiego; Tadeusz Heimrath przedstawił stan wiedzy położniczej w czasach Jonstona; Adam Matuszewski omówił wskazówki moralne zawarte w *Enchiridion ethicum* Jana Jonstona oraz porównał ten podręcznik z podręcznikami z zakresu etyki Arystotelesa i Bartłomieja Keckermana; Janusz Skoczylas zanalizował wpływ Jonstona na rozwój geologii w Wielkopolsce; a Hieronim Kaczmarek przedstawił badania tego uczonego nad cywilizacją starożytnego Egiptu. Do tomu została także dołączona kserokopia wydanej w Lesznie w 1935 r. pracy Bronisława Świderskiego: *Dr Jan Jonston – wybitny uczony dawnego Leszna*.

Księżna G e r t r u d a : *Modlitwy księżnej Gertrudy z „Psalterza Egberta” z Kalendarzem*. Wydanie: Małgorzata H. Malewicz, Brygida Kürbis. Opracowanie: Brygida Kürbis. Monumenta Sacra Polonorum. T. 2. Kraków 2002. Polska Akademia Umiejętności, VIII, 201, nlb. 2 s. (Druga karta tytułowa w jęz. łańskim).

Przedmiotem publikacji jest zbiór modlitw, połączony w XI w. z *Psalterzem* arcybiskupa trewirskiego Egberta (977–993). Był on przeznaczony dla jego kolejnej właścicielki, księżnej kijowskiej Gertrudy, córki Mieszka II i Ryczezy. Występuje ona w tekstach modlitewnych w pierwszej osobie jako *ego Gertruda* oraz powierza Bogu swojego syna Piotra. W edycji zostały także zamieszczone: kalendarz z wpisami nekrologicznymi oraz prognostyki księżycowe i pogodowe. Dołączono do niej również 16 barwnych fotokopii najciekawszych stron modlitewnika oraz indeksy: nazw osobowych i etnicznych, nazw geograficznych i wykaz świąt. Omawiany tom zawiera jedynie oryginalną, łańską wersję publikowanych dokumentów, bez ich tłumaczenia na język polski.

Andrew H o d g e s : *Enigma. Życie i śmierć Alana Turinga*. Przełożył (z ang.) Wiktor B a r g i e s . Warszawa 2002. Prószyński i S-ka, 460, nlb. 1 s., 4 k. tabl., il. ind.

Książka opowiada o życiu i odkryciach Alana Turinga – wybitnego angielskiego matematyka, prekursora badań nad sztuczną inteligencją, współtwórcy komputera, oraz jednej z osób, dzięki której alianci złamali ostatecznie podczas II wojny światowej niemiecką Enigmę. Opisując obszernie ten wojenny epizod, autor naświetla także bardzo starannie rolę, jaką odegrali w nim Polacy.